

[Holger Eriksen.]

punkt skal jeg blot anføre, at en af de deputationer, udvalget modtog, gjorde gældende, at hjemmemarkedstillægget for flæsk nu var 1 kr. 80 øre. Det har tidligere været betydelig lavere. Regner man nu med, at forskellen på produktionsprisen og butiksprisen er 1 kr. 50 øre, og dertil lægger 1 kr. 80 øre for hjemmemarkedstillægget, kommer man op på en forskel på 3 kr. 30 øre, der efter vedtagelse af lovforslaget om merværdiafgiften vil stige til 3 kr. 63 øre. Det er så stort et tal, at det gør enhver skattemæssig sammenligning umulig.

Man har imidlertid en anden målestok til bedømmelse af landbrugets økonomiske situation, og den ligger i landbrugsejendommenes handelsværdi. Daler disse ejendommens afkastningsmuligheder, siger det sig selv, at priserne trykkes. Hvis de derimod øges, vil der naturligvis ske en tilsvarende værdistigning. Ifølge den sidste statistik over priserne i fri handel var værdien af landbrugsejendomme på over 12 tdr. hartkorn steget med 118 pct. fra vurderingen i 1960 og senere omvurdering og indtil sidste halvår 1964. Udgangspunktet kan være for lavt, idet vurderingen ikke behøver at svare til handelspriserne, hvilket fremgår af den omstændighed, at allerede ved udgangen af 1960 lå handelspriserne 45 pct. over vurderingen. Lad os derfor bruge 1960-vurderingen + de 45 pct. som udgangspunkt. Vi finder så, at prisstigningen for de nævnte gårde i de fire år har været 51 pct. eller næsten 13 pct. pr. år. For gårde fra 1 til 12 tdr. hartkorn har stigningen været væsentlig mindre, nemlig 77 pct. siden 1960. Vort udgangspunkt bliver her lavere, nemlig 131 og stigningen i de fire år derfor 35 pct. eller ca. 9 pct. årlig.

Jeg har været ude for den påstand, at denne stigning kun registrerer kronens faldende værdi. Den kan ikke holde. I det nævnte tidsrum steg pristallet mindre end 20 pct., medens værdistigningen på gårde over 12 tdr. hartkorn altså var 51 pct. og for de øvrige gårde godt 35 pct. Tager vi en gård, der i 1960 var 500.000 kr. værd, er den altså til andet halvår af 1964 steget til en pris af godt 750.000 kr. Til sin indtægt har ejeren altså kunnet lægge en skattefri formueforøgelse på godt 60.000 kr. årlig. Det beløb, hvormed denne gevinst over-

stiger reduktionen af kronens værdi, har sin årsag i, at man har gjort de forskellige tilskud til landbruget større, end rimeligt er.

Vi er hermed kommet ind i en af de mange onde spiraler, vi har at slås med: jo større tilskud vi giver landbruget, des mere stiger handelsprisen på landbrugsejendomme, og jo større den bliver, des mere, må man øge tilskuddene for at opnå den øgede rentabilitet i fremtiden.

Det går for øvrigt på samme måde med de forskellige faciliteter, man giver nyetablerede unge landmænd. De bliver straks kapitaliseret og omsat i højere priser, således at sælgeren løber med profitten, medens køberen, den unge, sidder tilbage med smerten.

Jeg har her beskæftiget mig med størrelsen af det, der fra samfundets side ydes landbruget. Jeg skal dernæst beskæftige mig med nogle af formerne for ydelsen.

Rapsordningen er ikke indviklet. Man forlanger, at margarineindustrien skal aftage en vis mængde raps, men da kvaliteten af denne vare er så dårlig, at den ikke kan anvendes til margarineproduktion, må fabrikerne eksportere den til udlandet med et tab, der beløber sig til 10 øre pr. kg margarine, et beløb, som forbrugerne naturligvis må betale. Det rent faktiske er altså, at man for dem, der er så dårligt stillet, at de ikke har råd til at købe smør, fordyrer margarinen med 10 øre til fordel for de større landbrugere, for det er kun dem, der dyrker raps. Alligevel har venstre og de konservative været ivrige for at få denne særbeskatning af de dårligst stillede fordoblet. Også andre former for kunstigt ansatte hjemmemarkedspriser — og her tager jeg kornprisen med — kan imidlertid være farlige.

Jeg har ganske vist hørt udtalelser om, at det gør ikke så meget, at man hæver hjemmemarkedspriserne, for det er der ingen der lægger mærke til. Nej, men hver gang pristallet stiger, får man at vide, at højere fødevarerpriser har haft en ikke uvæsentlig indflydelse derpå. Dette ville i længden vanskeliggøre den industrieksport, der danner grundlag for den fulde beskæftigelse. Når man groft taget kan sige, at hvor vi sælger visse landbrugsvarer til England for 4 kr., forlanger vi 6 kr. i Danmark og sælger til østlandene for 2 kr., så betyder det i virkeligheden, at vi byder vor